

Mauro mag blijven/Mauro moet weg*

* Doorhalen van niet van toepassing is

Bron: Dienst 2011-4, Derk Jan Poel / www.diaconaalsteunpunt.nl

onze zorg voor asielzoekers en vluchtelingen

Op het moment dat ik dit schrijf is er geen nieuwsdienst of journaal waarin Mauro niet voorbij komt. Als u dit leest zal de beslissing over Mauro wel zijn genomen. Misschien is de grootste verontwaardiging zelfs al weer weggeëbd. Nou gaat dit artikel niet specifiek over de situatie van Mauro. Maar de situatie van vluchtelingen en asielzoekers is ook voor ons als kerk van belang. Gezien het huidige (politieke) klimaat leek het mij daarom goed dit onderwerp weer eens wat prominenter naar voren te halen. Want mensen zoals Mauro zijn toch ook onze zorg?

Na enkele relevante cijfers wordt vervolgens eerst de asielprocedure kort beschreven. Daarna worden praktische handreikingen gedaan voor het omzien naar vluchtelingen die in een Asielzoekers Centrum (AZC) verblijven. Ook worden praktische tips gegeven voor het helpen van vluchtelingen die zich (voorlopig) in Nederland mogen vestigen. In een volgend artikel wordt verder ingegaan op wat we vanuit onze kerken kunnen doen voor zogenaamde ongedocumenteerden, mensen die geen status hebben en illegaal in Nederland zijn.

Als vreemdelingen omzien naar vreemdelingen

Daadwerkelijk omzien naar vreemdelingen is een opdracht die God al vanaf het begin aan zijn kerk heeft gegeven. Deze opdracht komt veelvuldig in zowel het oude als het nieuwe testament naar ons toe. Het feit dat het één van de werken van barmhartigheid is (Mat 25:35) onderstreept nog een keer duidelijk hoe serieus God hierover is! God wil dat wij ons blijven herkennen in de positie van de vreemdeling. Alleen zo kan zijn genade blijven stralen! Dat besef van zijn genade zal vervolgens onze omgang met vreemdelingen stempelen. Bovendien helpt het beeld van vreemdeling ons om te beseffen dat wij zelf alles van God hebben gekregen. Onze vrijheid, onze vrede, onze welvaart, al onze persoonlijke bezittingen zijn geen verworven rechten, maar blijk van Zijn *genade*. God let dan ook scherp op hoe zijn kerk vreemdelingen behandelt. Weerspiegelen we in ons handelen onze God, die vreemdelingen zo nadrukkelijk in bescherming neemt?

'hot' en kil

Met de PVV als gedoogpartner is het asielbeleid weer een hot issue. En eerlijk is eerlijk, veel warmte straalt het politieke beleid niet uit¹. Dat valt zelfs in het buitenland op². Ongetwijfeld heeft dit te maken met het feit dat ook het maatschappelijke klimaat killer is geworden. Mensen lijken steeds negatiever over asielzoekers te oordelen. De vrees voor Islamisering is groot. Laat vluchtelingen toch vooral in de eigen regio worden opgevangen. De PVV blijft maar herhalen dat een *tsunami* van asielzoekers Nederland overspoelt. En dat zijn ook nog eens allemaal 'gelukszoekers'.

Wat doet zoveel negatieve berichtgeving met ons als kerk van de Here Jezus? Hoe beïnvloedt het ons denken en ons doen? Wat doen we als mensen op straat worden gezet omdat ze niet meewerken met hun vertrek, terwijl in werkelijkheid terugkeer onmogelijk is vanwege niet meewerkende ambassades en de landen van herkomst die hun eigen mensen niet opnemen³? Wat doet het met ons als mensen worden teruggestuurd naar gebieden waar het voor hen niet veilig is⁴, wanneer mensen die geen strafbaar feit hebben begaan, toch worden opgesloten in detentiecentra. Wat we voor zoveel kinderen van asielzoekers die jarenlang opgroeien in

omstandigheden verre van ideaal? En wat nou als in de toekomst het helpen van asielzoekers (toch) strafbaar wordt?

Enkele relevante feiten⁵

Voor we verder gaan is het goed om een paar relevante cijfers rondom asielzoekers te bekijken. Deze cijfers geven een wat genuanceerder beeld van de werkelijkheid dan dat we vaak voorgespiegeld krijgen.

Wereldwijd zijn er zo'n 40.000.000 (!) mensen op de vlucht⁶. Daarvan vragen er jaarlijks zo 'n 250.000 mensen asiel aan in Europa⁷. Een overweldigende meerderheid vluchtelingen (ruim 39.500.000) wordt dus noodgedwongen al in de eigen regio opgevangen.

Jaarlijks vragen een kleine 15.000 mensen asiel aan in Nederland. In 2010 was dat aantal 13.000. Daarvan mag minder dan de helft uiteindelijk blijven. De rest moet terug. Kun je met deze getallen blijven spreken van een tsunami?

Op dit moment is 6% van de Nederlandse bevolking Islamiet. Het Centraal Plan Bureau verwacht dat dit percentage in 2050 is gestegen naar 8%. Het mag duidelijk zijn dat de gevreesde islamisering van Nederland dus niet zo'n vaart loopt.

Een kleine 20% van de wereldbevolking (waar wij deel van uit maken) gebruiken 80% van het totale wereldinkomen. De resterende 80% van de wereldbevolking moet het doen met de overgebleven 20%. Werpt dit geen ander licht over de term 'gelukszoekers'? En dan hebben we het nog niet eens gehad over hoe we in het westen onze rijkdom in het verleden hebben opgebouwd...

De asielprocedure in een notendop

In 2010 werd de nieuwe asielwet van kracht. Het omzien naar vreemdelingen begint bij het weten welke procedure zij moeten doorlopen. Daarom worden hieronder de stappen in de procedure beknopt beschreven.

Aanmelding en registratie

Een asielzoeker moet zich melden bij de centrale ontvangstlocatie in Ter Apel. Na registratie worden alle asielzoekers vervolgens naar één van de aanmeldcentra in het land gebracht: Ter Apel, Den Bosch of Zevenaar. Schiphol heeft een eigen aanmeldcentrum voor asielzoekers die met het vliegtuig naar Nederland komen.

Rusten en voorbereiden

Vervolgens krijgen asielzoekers minimaal zes werkdagen tijd om te rusten en zich voor te bereiden op hun procedure. In deze periode krijgen ze voorlichting van VluchtelingenWerk Nederland (VWN) en spreken ze met hun advocaat. De advocaat wordt toegewezen door het de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Op het aanmeldcentrum Schiphol krijgen asielzoekers deze rust- en voorbereidingstermijn overigens niet...

Algemene procedure: acht dagen

Daarna volgt de algemene asielprocedure van acht (max. 14) dagen. In deze periode beoordeelt de IND de asielaanvraag. Na de vierde dag beslist de IND of op de aanvraag in de algemene asielprocedure kan worden beslist (positief of negatief), of dat de asielzoeker naar de verlengde asielprocedure gaat omdat er bijvoorbeeld meer onderzoek nodig is. In beide gevallen verhuist de asielzoeker nu naar een asielzoekerscentrum (AZC).

Verlengde asielprocedure: als meer tijd nodig is

De verlengde asielprocedure duurt in principe maximaal zes maanden (al wordt dit vaak niet gehaald⁸). De IND heeft in deze procedure meer tijd voor onderzoek. Bijvoorbeeld om het verhaal, de nationaliteit of de identiteit van de asielzoeker zorgvuldig te controleren. Soms is daarvoor onderzoek in het thuisland van de asielzoeker nodig. De verlengde asielprocedure brengt de asielzoeker door in een AZC.

De beschikking: wel of niet blijven

Wanneer de asielzoeker volgens de IND voldoet aan de voorwaarden voor bescherming, krijgt hij een *tijdelijke* verblijfsvergunning die vijf jaar geldig is⁹. Die tijdelijke verblijfsvergunning kan echter ten allen tijde worden ingetrokken! De asielzoeker kan een aanvraag indienen voor gezinshereniging. Vaak wordt een dergelijk verzoek afgewezen. Beroep is bij IND mogelijk. De gezinsleden, die meestal ook gevlucht zijn, en waarvoor een aanvraag is ingediend krijgen door de Nederlandse ambassade een verhoor en er wordt DNA afgenomen om de familieband te kunnen aantonen. Voor diakenen is het goed om te weten dat de leges die moeten worden betaald voor gezinshereniging dit jaar enorm gestegen¹⁰.

Terugkeer

Nadat de aanvraag (definitief) is afgewezen krijgt de asielzoeker een vertrektermijn van 28 dagen om zelf hun vertrek te regelen. In deze periode krijgt hij opvang (vóór 1 juli 2010 kwamen asielzoekers direct op straat te staan als ze in het aanmeldcentrum waren afgewezen).

Het komt regelmatig voor dat terugkeer niet lukt omdat het land van herkomst niet mee werkt en niet de benodigde papieren verschaft. De praktijk heeft dan ook uitgewezen dat de 28 dagen termijn vaak te kort is. Na 28 dagen kan een asielzoeker worden 'geklinderd'. Dit is jargon voor asielzoekers die zonder verblijfsvergunning op straat worden gezet. Letterlijk op straat, soms op een station achtergelaten, uit de opvang gezet.

Beroep

Voor wie geen asielvergunning krijgt, bestaat de mogelijkheid van beroep bij de rechterbank. De rechter beoordeelt op drie punten:

- Heeft de IND zorgvuldig gehandeld?
- Voldoet de beslissing aan de wet- en regelgeving?
- Voldoet de beslissing aan de internationale verdragen?

De rechter doet dus geen inhoudelijke uitspraak over de procedure, maar beoordeelt vooral de procesgang en wet- en regelgeving¹¹.

Als de rechter het beroep toekent moet de IND de aanvraag opnieuw beoordelen. Dat betekent overigens geen garantie om alsnog een positieve beschikking te krijgen.

Asielzoekers die in beroep gaan, krijgen in beginsel 'schorsende werking'. Dat betekent dat het beroep geen gevolgen heeft voor de 28 dagen vertrektermijn. Zij mogen de beslissing van de rechter in Nederland afwachten.

Hoger beroep

Wie het niet eens is met de beslissing van de rechter, kan nog in hoger beroep gaan bij de Raad van State. Dit geldt voor beide partijen: de asielzoeker en de IND. Anders dan bij het beroep geeft het hoger beroep geen schorsende werking. De asielzoeker mag de beslissing dus niet in Nederland afwachten, maar moet meewerken aan zijn vertrek.

Uitgeprocedeerd

Een asielzoeker is uitgeprocedeerd als hij niet meer in beroep gaat of kan gaan tegen een negatieve beslissing. Een uitgeprocedeerde asielzoeker moet Nederland binnen 28 dagen verlaten. Daarna wordt hij op straat gezet.

De verantwoordelijkheid voor het vertrek ligt bij de asielzoeker zelf. Als uitgeprocedeerde asielzoekers Nederland niet zelfstandig verlaten, kan de overheid hen door de marechaussee laten uitzetten.

Op uitnodiging

De wereldvluchtelingenorganisatie UNHCR heeft een programma om vluchtelingen in andere landen te hervestigen. Deze vluchtelingen verblijven meestal langdurig in vluchtelingenkampen waar de situatie vaak erbarmelijk en rondt onveilig is.

De UNHCR draagt deze vluchtelingen voor hervestiging voor aan landen die deelnemen aan dit programma. Nederland heeft toegezegd jaarlijks 500 vluchtelingen op te nemen voor hervestiging.

Mogelijke uitkomsten

In de asielpcedure hebben we dus te maken met:

1. Mensen die in het AZC verblijven en hun procedure afwachten
2. Mensen die een (tijdelijke) verblijfsvergunning hebben gekregen en die bij u in de buurt komen wonen
3. Ongedocumenteerden - zij die geen vergunning krijgen

Wat kan de kerk nou voor hen doen? Welke mogelijkheden zijn er voor plaatselijke diaconieën en gemeenteleden om te helpen? Hieronder worden voor de eerste twee groepen een aantal concrete mogelijkheden genoemd. Deze lijst is niet uitputtend. Aanvullingen en suggesties zijn van harte welkom.

Wees als kerk/diaconie overigens niet naïef in je benadering van asielzoekers Er zijn helaas veel ervaringen met asielzoekers die de kerk hebben gebruikt voor hun asielaanvraag. Besef dat de asielzoeker tot veel bereid is als daardoor zijn kans op een verblijfsstatus toeneemt.

Ora et labora

Bid en werk. Heeft het gebed voor de vluchteling en de vreemdeling ook een wezenlijke plek in onze erediensten¹²? Omzien naar deze mensen *begint* met gebed voor hen! De nood van zoveel mensen steeds weer neerleggen bij de troon van God. Van daaruit mag je dan vervolgens zelf ingeschakeld worden en daadwerkelijk 'aan het werk' gaan.

Vooroordelen bestrijden

Het moge duidelijk zijn dat asielzoekers in het algemeen vaak geconfronteerd worden met vooroordelen en een kil klimaat. Onze zorg voor asielzoekers begint erbij dat we als christen er werk van maken om vooroordelen te bestrijden en ons in te zetten voor een klimaat van gastvrijheid¹³. Hoe is ons denken en spreken over hen. Kunnen die de toets van wet van (naasten)liefde, die vrijheid brengt, doorstaan¹⁴?

Groep 1: Mensen die in het azc verblijven

Nog steeds zijn er asielzoekers die lang op het AZC moeten verblijven. Wat kunnen we voor hen doen?

Bezoeken

Een groot deel van de mensen in de asielzoekerscentra stelt contact met Nederlanders erg op prijs. Daarbij is relatie de basis. Het organiseren van activiteiten is belangrijk, maar de basis is het contact tussen de asielzoeker en u. Die contacten ontstaan en groeien vaak door bezoekwerk. Gewoon de asielzoeker opzoeken in zijn kamer, samen thee drinken, luisteren en investeren. Voor werk onder asielzoekers is volharding daarom een niet te onderschatten houding. Zie voor meer informatie de brochure 'In contact met vluchtelingen' van stichting Gave¹⁵.

Gastgezin zijn

Gastvrijheid wordt heel concreet wanneer gezinnen uit de gemeente bereid zijn om gastgezin voor asielzoekers te zijn. Voor een asielzoeker is dit een bron van warmte, aandacht en liefde.

Kinderen in AZC

Zo'n achtduizend kinderen bevinden zich in een asielprocedure waarvan de meeste in een AZC verblijven. Volgens een onderzoek van Unicef uit 2009¹⁶ is de situatie waarin deze kinderen opgroeien niet in overeenstemming met de eisen die het Internationale kinderrechtenverdrag stelt. Het lange verblijf, het vele verhuizen, het gebrek aan informatie, gevoel van onveiligheid zijn allemaal zaken die van invloed zijn op de ontwikkeling van een kind¹⁷.

Stichting de Vrolijkheid¹⁸ is actief in de meeste centra. Door middel van spel en creativiteit willen ze kinderen weer kind laten zijn. Als vrijwilligers kun je helpen bij de activiteiten voor kinderen. Als diaconie kunt u dit werk bij de gemeente onder de aandacht brengen en/of het werk financieel mogelijk maken.

Solidariteit in de classis

Niet elke kerk heeft een AZC in de buurt. Maar er zijn mogelijk kerken in uw classis die dichtbij een AZC zitten. Dat betekent vaak dat deze kerk veel kansen heeft om iets voor asielzoekers te betekenen en ze te laten delen in de liefde van Christus. Naast inzet van veel vrijwilligers, kan er ook (diaconale) steun nodig zijn. Vaak worden bijvoorbeeld bijbels verstrekt aan vluchtelingen. Deze kosten kunnen samen door de kerken in de classis gedragen worden.

Groep 2: Asielzoekers met status

Een vluchteling die een status krijgt mag zich gaan vestigen ergens in Nederland. Daarvoor wordt hem of haar een woning toegewezen. Dit kan een woning in uw dorp of stad zijn. Voor de asielzoeker betekent dit nogal wat. Niet alleen verhuizen, maar ook integratiecursussen volgen, werk zoeken, toegang krijgen tot de sociale uitkeringen en toeslagen en dergelijke. Al met al een enorme overgang. Als diaconie zijn er verschillende manieren om deze mensen te begeleiden bij het maken van deze overgang.

Begeleiding bij toewijzing huis

Nadat een verblijfsvergunning is verkregen gaat het COA (die verantwoordelijk is voor de opvang) op zoek naar een woning. Iedere gemeente moet daarvoor een aantal woningen beschikbaar te stellen en melden bij het COA.

Als diaconie kun je er voor zorgen dat er iemand meegaat met de persoon die huis toegewezen krijgt. Een asielzoeker "moet" dankbaar zijn bij alles wat hij aangeboden krijgt. Kijk of het aangeboden huis enigszins voldoet aan wat redelijk is en of de huurprijs passend is. Hoewel een woning niet geweigerd mag worden, kun je als diaconie toch concreet opkomen voor mensen in een zwakke positie, door zaken aan te kaarten die eigenlijk niet aanvaardbaar zijn.

Welkom heten

Informeel bij de gemeente hoe asielzoekers en vluchtelingen worden begeleid bij het toewijzen van een huis. Maak daarbij ook gebruik van de ervaring van Vluchtelingenwerk Nederland. Misschien kunt u afspraken maken met de burgerlijke overheid dat zij informatie doorgeven over vluchtelingen die in uw dorp of stad komen wonen. U kunt ook aan gemeenteleden vragen om attent te zijn in de eigen buurt, zodat zij namen kunnen doorgeven. Vanuit de gemeente kunnen deze mensen vervolgens worden bezocht, kan kennis worden gemaakt, kunnen ze worden uitgenodigd voor een dienst of een welkomstmaaltijd. Door zo'n welkomstmaaltijd te houden met alle nieuwe inwoners in de buurt wordt het een soort wereldmaaltijd en door het samen te doen, wordt het ook gelijkwaardiger.

Maatjesproject

Vluchtelingen die een status krijgen en in uw dorp of stad komen wonen hebben in de meeste gevallen geen idee hoe alles werkt en waar ze moeten zijn. Ze weten niet dat ze een paar duizend euro kunnen krijgen of lenen om hun huis in te richten. Een maatje kan zo iemand opvangen en begeleiden.

Biedt een budgetteringscursus aan

Nu de asielzoeker hier een huis en een inkomen heeft, moet hij of zij daar ook van rondkomen. Veel mensen hebben jarenlang van erg weinig leefgeld per dag geleefd en geen rekening met vaste lasten hoeven houden. Een uitkering lijkt dan al snel royaal. Vooral omdat een overzicht van alles wat betaald moet worden vaak ontbreekt. Help hen hiermee of wijs hen op budgetteringscursussen van uw burgerlijke gemeente.

Ten slotte

Als christenen zijn we geroepen door de Here Jezus om gastvrijheid te *bewijzen*¹⁹, ook naar de vreemdeling in onze tijd. *Daadwerkelijk* omzien naar vluchtelingen en asielzoekers is daarom belangrijk. Dit artikel heeft daarvoor een aantal concrete mogelijkheden willen geven. In een volgend artikel wordt dieper ingegaan op de situatie van ongedocumenteerden en de mogelijkheden die we hebben om hen te helpen en de liefde van Christus te tonen.

Reacties, ervaringen en vragen zijn van harte welkom. Stuur gerust een mail naar info@diaconaalsteunpunt.nl

Relevante organisaties

Vluchtelingenwerk Nederland - www.vluchtelingenwerk.nl

VluchtelingenWerk Nederland is een onafhankelijke organisatie die de belangen behartigt van vluchtelingen en asielzoekers in Nederland, vanaf het moment van binnenkomst tot en met de integratie in de Nederlandse samenleving. Asielzoekers worden begeleid bij de asielprocedure. Vluchtelingen die in Nederland mogen blijven, helpt VluchtelingenWerk ze bij het opbouwen van een nieuw bestaan in de gemeente waar ze gaan wonen. Daarnaast helpt men bij het realiseren van een gezinshereniging. Vrijwilligers zijn van harte welkom bij de plaatselijke afdelingen van VluchtelingenWerk.

INLIA - www.inlia.nl

INLIA is het Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven ten behoeve van Asielzoekers. Deze organisatie zet zich in voor het bieden van hulp aan asielzoekers in nood. Inlia biedt noodhulp aan (individuele) asielzoekers en ondersteunt en adviseert kerken in hun betrokkenheid bij en inzet voor asielzoekers in nood. Naast juridische hulp aan uitgeprocedeerde asielzoekers, sociaal-maatschappelijke hulp aan mensen in verschillende vormen van noodopvang heeft INLIA de mogelijkheid om te adviseren in individuele dossiers. Via een telefonisch spreekuur kunt u contact opnemen met de medewerkers van INLIA.

Gave - www.gave.nl

Stichting Gave helpt kerk en vluchteling om samen Christus te volgen. We begeleiden en stimuleren kerken om hun opdracht richting vluchtelingen te vervullen. Welke gaven of talenten u ook hebt, er is bijna altijd wel een mogelijkheid om dit voor asielzoekerswerk in te zetten. Stichting Gave kan hierbij helpen.

Citaatblokken

Weerspiegelen we in ons handelen onze God, die vreemdelingen zo nadrukkelijk in bescherming neemt?

Omzien naar deze mensen *begint* met gebed voor hen.

Het komt regelmatig voor dat terugkeer niet lukt omdat het land van herkomst niet mee werkt.

¹ Dit artikel is niet bedoeld om het kabinetsbeleid te beoordelen. Ik besef terdege dat het asielvraagstuk een ingewikkelde is en dat er geen simpele oplossingen zijn. Ondertussen zijn er wel grote groepen mensen die er onder lijden. En daar hebben wij als christenen nu eenmaal een roeping/taak/opdracht. Daar wil dit artikel op focussen.

² Zie bijvoorbeeld

http://vorige.nrc.nl/europa/article2177489.ece/Kritiek_Raad_van_Europa_op_asielbeleid

³ Zie nieuwsbericht <http://inlia.nl/news/show/ontmaskerd-rijksoverheid-weet-van-niet-meewerkende-ambassades> en <http://inlia.nl/news/show/de-minister-is-geschokt-wij-ook>

⁴ Zie bijvoorbeeld

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2664/Nieuws/article/detail/2459239/2011/06/28/Somali-sche-vluchtelingen-terugsturen-is-te-gevaarlijk.dhtml>

⁵ Zie o.a. <http://www.vluchtelingenwerk.nl/actueel/vluchtelingen-in-getallen-2011.php> en <http://www.wereldvluchtelingendag.nl/wp-content/uploads/Vluchtelingenkrant.pdf> en <http://www.christenunie.nl/k/nl/n28368/news/view/484620/455042/Lazarus-de-rijke-man-en-de-ChristenUnie.html>

⁶ Een verbluffend aantal. Terecht vragen ZOA en stichting GAVE de kerken jaarlijks rondom wereldvluchtelingendag om gebed voor deze mensen. Schrijf alvast 17 juni 2012 in uw (kerkelijke) agenda! Een prachtig initiatief, maar het lijkt me dat we ons gebed voor deze enorme groep niet tot dit ene moment kunnen en mogen beperken.

⁷ Ter relativering: Het vluchtelingenkamp Dadaab in Kenia vangt alleen al meer vluchtelingen op (400.000) dan dat er jaarlijks naar heel Europa komen.

⁸ Bron: <http://www.amnesty.nl/mensenrechten/encyclopedie/asielprocedure>

⁹ Als na het aflopen van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd iemand niet kan terugkeren naar zijn of haar land van herkomst, dan kan een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd worden aangevraagd.

¹⁰ Zie <http://inlia.nl/news/show/buitensporige-verhogingen-legestarieven-ind> en

<http://inlia.nl/news/show/europese-commissie-gaat-legesverhogingen-onderzoeken>

¹¹ De vreemdelingenrechter toetst steeds marginaler. De rechter beoordeelt wat betreft de geloofwaardigheid van een asielrelaas slechts of de overheid de procedures in acht heeft genomen, maar kan maar heel beperkt oordelen over de geloofwaardigheid van het verhaal van de asielzoeker (bron:

<http://www.amnesty.nl/mensenrechten/encyclopedie/asielprocedure>)

¹² Kijk bijvoorbeeld eens op <http://diaconaalsteunpunt.nl/informatie/gebedspunten/10727/>

¹³ Zevenvoudig diaconaal, Peter van de Kamp (H4, blz 39)

¹⁴ Jacobus 2:12 Zorg ervoor dat uw spreken en uw handelen de toets kunnen doorstaan van de wet die vrijheid brengt. (NBV)

¹⁵ Kijk eens op http://www.gave.nl/gave/wat_kunt_u_doen/asielzoekerswerk/algemeen

¹⁶ De resultaten zijn beschreven in het rapport *Kind in het centrum; kinderrechten in asielzoekcentra*. Deze zijn te vinden op <http://www.kind-in-azc.nl/> Kijk ook eens het filmpje over kinderen in het AZC.

¹⁷ De geïnterviewde kinderen in het onderzoek wonen gemiddeld 4,7 jaar in een asielzoekerscentrum in Nederland, ze verhuizen, in de 4,7 jaar dat ze in Nederland zijn, gemiddeld 2,5 keer. Ter vergelijking: gezinnen in Nederland verhuizen gemiddeld eens in de tien jaar.

¹⁸ <http://www.vrolijkheid.nl/>

¹⁹ Zie het bevestigingsformulier voor diakenen